

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinshemii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 11

urn:nbn:de:bsz:31-103771

Comment. in Curtium. lib. 8. cap. 10. num. 36. & c. 11. n. 1. 2.

libri præferunt: Sed si Curtium noui, scripsit is, omiſſa copula, impetrauit decus: quiſ-
pe app. eſt regina. Credidere quidam &c.

8, 10, 36. ALEXANDRO) Quem & ſucceſſorem habuit Iuſtin. 12, 7,
10. Vnde forſan nata fabula de Balacia prouincia, cuius Réger, qui iure hereditario ſibi
inuicem ſuccedunt ab Alex. Magno originem duxiſſe ſeruantur. M. Paul. Venetus 1, 34.

8, 11, 1. ORAM) Ora cum Arriano 4, 5, 11. & Ptolemæo 6, 8, non Nora
ſcribendum eſt. Raderus. ex Ortelio, vt apparet: ſed & Aldus hoc loco ſic edidit. Alios
oportet eſſe Oritas apud eundem Arrian. 6, 4, 7. Gadroſis conterminos, de quibus in
Indice.

8, 11, 2. AORNIN) Græci ἀορνίς, ſiue ἀορνός, nam utroque modo
ſcribitur, vt ad Periegetem Euthathius docet. Oρνίς Græcis eſt auis, ex qua voce ſit
ἀορνίς ſiue ἀορνός, locus carens auibus, à particula α priuatiua, quam illi ἀεγενην
appellant. Latini locum illum Auernum etiam ab auibus [immo corrupta voce Græ-
ca] dicunt. Petra ergo ἀορνός eſt auerna qua non tranſmittunt aues, aut illico
percutunt. Eiuſmodi plures variis in regionibus traduntur. Lycophron apud Eu-
ſtathium circa Adiabemem huiuſmodi peſtilentem locum eſſe teſtatur, os nempe
fontis cuiuſdam auernum & aornum, auibus inuium, quod inde peſtifer ſpiritus
exhalet, qui ſtatim exanimet, quicquid ſpirans deprehenderit. Quapropter (inquit
Dionyſius verſu 1151. illum Aornin appellant. loquitur de hac ipſa Curtiana petra.
[Non propterea eam ſic vocatam ait Dionyſius, ſed quod ſit Ardua, veloces quam vix
ingrediuntur aues.] De huiuſmodi locis auernis eleganter Lucretius canit 6, 788.

Nunc age, Auerna tibi quæ ſunt loca cunq̄ue, lacuſque

Expeditam, quali natura prædita conſtem.

Principio, quod auerna vocantur, nomen id ab re

Impoſitum eſt, quia ſunt auibus contraria cunctis &c.

Et princeps poetarum Aeneid. 6, 237.

Spelunca alia fuit, vaſtoque immans hiatu &c.

Vnde locum Graij dixerunt nomine Auernum.

De Cumano lacu loquuntur, cuius etiam Ariſtoteles ἀεὶ δαυματίων ἀκρυμμένον
mentionem fecit, quem & ipſe ἀορνός ab auibus appellat. quamquam ibi nullam
nominis rationem reddit. Sed in eodem libro haud procul ab Eridano de alio lo-
co tradit, cuius aqua calens aues ſuperuolantes deiciat & enecet. Raderus. De
hac petra Curtiana vide Strabon. lib. 15. Philoſtrat. 2, 5. Plutarch. cap. 102. & de fort.
Alex. 1, 2. Diodor. 17, 85. Lucianum Hermotimo ſub initium. Iuſtinus 12, 7, 12. tranſ-
miſſo nomine deſcribit ſaxum mira aſperitatis & altitudinis. Iulianus orat. 2. rupem
ad quam vel leuiſſime volucres euolare difficile poſſent. Clare ſignat Aornin petram
ideoque non erat Commentatori confundenda cum Sogdiana, de qua Curtius ſu-
pra 7, 11. De hac obſidione Charetis fragmentum legitur apud Athenæum 3, 35.
qui urbem Indorum Petram appellat. Apud Curtium prius legebatur petram Dori-
nim, pro Aornim, ex ſimilitudine literarum orta deprauatione. quod Sabellico
quoque fraudi fuit, qui ſic in Enneades ſuas tranſtulit. Nihil huc puto pertinere
fluuium Aornum apud Athenæum 8, 1. Magis Aornum Theſſotiae in Pausaniae Bœo-
ticiis talem fuiſſe locum putem. Nam & Plinius præfat. lib. 4. de eo teſtatur, vbi
fortaſſe lacus Aornos, & peſtiferæ auibus exhalatio legendum; non, vt ibi editur, locus.
Hanc autem Indicam petram neſcio cur - - culmina rupis Ornithie - - viſum
fuerit appellare Faletio lib. 1. de bello Sicambrico.

AB HERCULE) Cum Arrianus 4, 5, 15. & 29. idem quod alii de
Hercule fruſtra Aornon tentante ſcripſiſſet, aliud tamen in Indicis 1, 20. prodidit,

vbi affirmat tantum *Macedonicam fuisse iactantiam*. Strabo lib. 15. ter ab Hercule frustra tentatam scripsit. Raderus.

TERRÆ MOTV) Quasi diuinitus immisso sic apud Xenoph. lib. 3. hist. Græc. *Exercitum Agis ducens per Achaïam non procul à Larissa, Eleorum agrum est ingressus. Quemque iam in hostico esset exercitus, ac regio vastaretur, terra concuti cepit. Tum Agis, qui diuinitus hoc accidisse prodigii duceret, relicto Eleorum agro, dimisit exercitum. Nec valde abijt, quod Hannibale cum Romanis ad urbem pugnaturo, tempestas intercessit proelio.* Vide Liuium 26, 11, 1.

8, 11, 4. **OCTOGINTA)** Glareano nimium hoc videbatur, eoque reponerat octo. nam 80. talenta 48000. Philippæos efficiunt: nimium sane, nisi Alexander fuisset, qui promiserat. Equidem Diodorus etiam 17, 85. *ingens operæ precium promissum ait.* Certe notum est quam & diues, & liberalis fuerit Alexander: ne sui dissimilem fuisse putemus, in negotio vnde tanta gloria speraretur.

8, 11, 5. **QUI FALLERENT)** Potius *quo fallerent*: aut, *qui falleret*.

8, 11, 7. **INDVS AMNIS)** Idem Diodorus 17, 85. Idem quoque Strabo lib. 15. *ciuius radices Indus non procul à fontibus his alluit.* Nec verum est quod Glareanus ait à Siculo tradi hæc in Bactris acta, diserte enim in India Aornum sitam, & post Nysam expugnatam: legisset Glareanus capita Indicis lib. 17. animaduertisset, & quæ desiderantur, & illud sigillatim, *ἰμβολὴ ἐστὶ τῶν Ἰνδικῶν*, & quæ sequuntur de Nysa & Massacis, de Aorno & Taxili. Nec fuit quod negligentia notaret & rideret auctores, & inter hos Curtium hoc loco, qui dixerit Aorni radices ab Indo allui, deinde 8, 12, 4. *sextisdecimis demum castris Alexandrum expugnata petra ad Indum peruenisse.* Curtius enim signauit locum Indi quo traiecit illum iam grandem & altum & latum. petra autem Aornos non procul à fontibus Indi sita erat, vt docet Strabo. Reversus enim Alexander rursus ab Indo profectus ad Enbolima, & angustias cis Indum adhuc ab Eryce cum 20000. obsessas, quem hostem noluit à tergo relinquere Alexander, ne cis Indum occupata & pacata Eryx turbaret & reciperet. Atque inde demum sextisdecimis castris, siue XVI. die ad Indum, vbi illum Hephæstion ponte iam facto expectabat, Alexander peruenit. Raderus.

8, 11, 8. **NYDI STIPITES)** Precium est comparare locum ex 33. lib. Liuii, quem agnosco genuinum magni scriptoris istius partum: *Vallo, & Macedones, & Græci vsu sunt, sed vsu nec ad commoditatem ferendi, nec ad ipsius munitionis firmitatem aptauerunt.* Nam & maiores & magis ramosas arbores cedebant, quam quæ ferro cum armis miles posses &c. Romanus læues & bifurcos plerosque & trium, aut complurium quatuor ramorum vallos cadit, vt & suspensa ab tergo armis ferat plures apte miles &c. In quibus verbis pro & trium, aut complurium lege, vel trium, aut cum plurimum. Polybius 17, 14. vnde hæc desumpta, vt plurima apud Liuium: *Παρά τῃ Παρμακίῳ δὲ οὐκ ἔστιν ἡ γῆ ἐν ἰσχυρῶν οὐ χόρως, ὅτι ἡ ἀδελφία, τὸ ἴδιον.* Tales stipites hic ergo parari iussit Alexander, quos & Arrianus 4, 5, 25. *χόρως* appellat: *Sub lucem milites singulos centum palos (Romanis vallos) cadere iubet.*

ALACRITATIS INDEX) Qualis apud Tacit. 3, 46, 5. exercitus Romani. & Liui. 3, 62, 6. *ingenti alacritate clamor est sublatu.* Ita Curtius alibi, vt reperie sin locis parallelis ad textum notatis. De clamore in proeliis edito supra ad 3, 10, 1. vbi citatis adde Amirati differt. polit. 14, 5.

8, 11, 10. **NOMINIS)** Idem Plutarchus cap. 102. Non autem congruit huic Alexandro, quod Glycas refert, Regem conspicuum aliquando quendam adolescentem sibi cognominum, qui trepide pugnaret, dixisse: *Vel indolem & animum huic mutato; vel nomen.*

Comm. in Curt. lib. 8. c. 11. n. 12. 13. 15. 20. 24. 25. & c. 12. n. 1. 4.

8, 11, 12. *ALIENO EXITIO*) Marcellin. 17, 1. aliorum exitio quid fortunio suis immineret, anxie cogitantes. Curtius supra 7, 11, 16. mox eadem in se patienda alieni casus ostendebat exemplum.

8, 11, 13. *QUI PERCVLSI*) Imo quis percussis, pro quibus, nimirum faxis.

8, 11, 15. *ACRIVS QVAM CAVTIVS*) Panthea de viro suo apud Xenoph. lib. 7. *μυδ.* Non quid sibi accideret cogitabat; sed quibus facinoribus editis tibi gratificaretur.

8, 11, 20. *TYMPANA*) Id verisimile est ex Dionysio Baccho didicisse, qui apud eos regnavit, & vsus est in bello tympanis & cymbalis, tuba nondum reperta, ut scribit Diodor. Sic. 3, 10. [Adde Polyæn. 1, 1, 1.] Strabo autem lib. 15. tradit, in India nullam esse tibiam, nec aliud instrumentum musicum, præter cymbala, tympana & crotala. Arrianus vero Ind. 1, 19. Expeditionis, inquit, Dionysi in Indiam, *Νῆα* urbs India non obscuram monumentum est, tympana præterea & cymbala, quibus in præliis *Νῦ* sei videntur. Sed & postea tradit vers. 30. Indos utique vsque ad Alexandri in ea loca aduentum cum cymbalis tympanisque in pugnam ire solitos. Tiraquellus ad Alex. dies genial. 4, 2. Suidas in Tympana: Indi habebant tympana, quæ bombum quendam horribilem emittebant &c. Vide Lipsii Mil. Rom. 4, 10.

8, 11, 24. *MAGNÆ VICTORIÆ*) Palmerius in spicileg. & Madius victoriam hic pro dea habuerunt, sed recte vidit Acidalius non debere, cum statim sequatur de dea Victoria. Idem commentum eorundem, quo pro *satisfecit*, legebant ex Mss. q. *fecit*. sacrificandi significatu, retundit eo, quod inepte diceretur *facere sacrificiis* & *culus deorum*. Nec ipse tamen coniecturam, suo quoque auctori non nimium certam visam probo: *magno victor*; quasi diceret victoriam eam Alexandro magno constituisse, amissis iuuenum acerrimis. Ego locum integrum esse credo, si cum Pal. 1. & quibusd. Edd. legamus *diis: magnæ victoriæ sacrificiis & culta, diis satisfecit*. Habuit diis honores, sacraque fecit, quæ solebat in magnis victoriis. *culum victoriæ* vocavit tum ceteram magnificentiam in ostentanda ea, tum aras de quibus sequitur.

VICTORIÆ QVE) Idem factum & supra 8, 2, 32. Eius deæ imaginem numis quoque expressit, de quibus Lazius lib. 1. rer. Græcarum.

8, 11, 25. *SISOCOSTO*) Arriano 4, 5, 29. est *Sisicoptus*. Popma. Sic apud Curtium quoque legendum coniciat quis ex variis. at alio Arriani loco 5, 3, 8. corrupte legitur *Sisicus*. *πρωτὸ Σισικῶ & Ἀρσάκησιν οὐραγέων*. nisi legendum *πρωτὸ Σισικῶ* *Ἀρσάκησιν*. nam eundem hominem intelligi neminem fugiet, qui utraque ea loca attentius contulerit.

8, 12, 1. *ECBOLIMA*) Arrianus 4, 5, 19. ante Aorni obsidionem *Embolima* (sic ipse appellat urbem) venisse Alexandrum scripsit. urbis huius nomen expressit etiam Ptolemæus. Raderus.

ERYCE) Diodorus 17, 86. *Aphricen* appellat, & fortasse binominis fuit. Raderus.

8, 12, 4. *AD TRAIICIENDVM*) Hæc ex Diodoro 17, 86. Curtius. Hinc, inquit, ad Indum progressus, naues quas à triginta remorum vsu triacontoras appellant, constructas, & fluvium ponte iunctum inuenit. Idem paucis etiam Arrianus 5, 1, 14. *Vbi ad Indum peruenit, pontem iam ab Hephæstione perfectum reperit, multaque minora nauigia, duas vero naues triginta remorum.* Sed quærit deinde 5, 1, 31, quomodo pons ille confectus fuerit: *Quoniam autem modo Alexander Indum annen ponte iunxerit, neque Aristobulus neque Ptolemæus, quas ego maxime socius sum scribunt, neque ego certi ali-*